

23/1685
23/2334

Advokat har anmälts med anmärkningar om att ha begått restriktionsbrott genom att ha vidarebefordrat brev och låtit andra tala med klienten i telefon, antagit ett uppdrag som offentlig försvarare för klientens hustru i ett mål med koppling till ett mål där advokat på samma advokatbyrå redan företrätt klienten, lämnat biträde till klientens hustru i ett mål med koppling till klienten, haft osedvanligt omfattande kontakter med klienten och klientens hustru, samt ha brutit i sitt principalansvar för en biträdande jurist. Advokaten har vidare anmälts med anmärkning om att ha medverkat till - eller underlåtit att meddela Kriminalvården om - otillåten kommunikation. Prövning om advokaten har brutit mot god advokatsed.

Disciplinnämndens beslut

Disciplinnämnden beslutar att utesluta Advokat A ur Advokatsamfundet enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

i) D-2023/1685

Bakgrund

X har varit häktad med restriktioner sedan september 2020 i flera olika mål som avlöst varandra och har även varit misstänkt för ytterligare brott för vilka han inte varit häktad. I flera av målen finns lagakraftvunna domar som resulterat i mångåriga fängelsestraff.

I december 2020 dömdes X för två grova brott (Mål 1). Domen fastställdes av hovrätten i mars 2021. I juli 2021 dömdes X för grovt brott (Mål 2). Domen fastställdes av hovrätten i oktober 2021. I september 2021 dömdes X för grovt brott (Mål 3). Domen fastställdes av hovrätten i december 2021 och Högsta domstolen meddelade inte prövningstillstånd. I februari 2022 dömdes X för brott (Mål 4). Domen fastställdes av hovrätten i juni 2023. Domen överklagades till Högsta domstolen som när anmälan i disciplinärendet inkom i september 2023 ännu inte hade prövat överklagandet. Högsta

domstolen beslöt i december 2023 att inte meddela prövningstillstånd. I april 2023 dömdes X för bland annat brott och försök till brott (Mål 5). Huvudförhandling i målet pågick i hovrätten när anmälan inkom.

Enligt flertalet lagakraftvunna domar har X en ledande roll i ett kriminellt nätverk. Polisens och Kriminalvårdens uppfattning, utifrån kartläggningar i underrättelseverksamhet och innehåll i förundersökningar, är att X har ett stort kontaktnät och starkt inflytande över andra, vilket medför att risken att vilja kringgå restriktionerna på häktet bedöms som hög.

Under tiden X har suttit häktad med restriktioner har all post granskats med undantag för brev till/från X:s advokater.

X har sedan september 2020 haft fem olika advokater förordnade som offentliga försvarare.

[före detta advokaten] Advokat I, Advokat II och A

I Mål 1 företrädde X av den före detta advokaten Advokat I.

I Mål 2 företrädde X av Advokat I i tingsrätten och av Advokat II i hovrätten. I februari 2021 blev åklagaren i Mål 2 informerad av säkerhetsansvarige på häktet att det vid flera tillfällen skett otillåten vidarekoppling av telefonsamtal som förts mellan X och den biträdande juristen B, som innehade en substitutionsfullmakt utfärdad av Advokat I. Åklagaren upprättade en tjänsteanteckning med anledning av det inträffade. B var vid tidpunkten anställd som biträdande jurist på Advokat Is byrå, Advokatfirman I AB.

I Mål 3 företrädde X av Advokat I. Advokat I undertecknade även två substitutionsfullmakter gällande X, en fullmakt till A och en fullmakt till B. A arbetade som biträdande jurist på Advokat Is byrå och efter att hon den i juni 2021 blev antagen till Advokatsamfundet som advokat på byrån.

Enligt uppgifter från häktet skedde omfattande kontakter mellan X och B under denna period och häktet bedömde att dessa kontakter gick utöver vad som kunde anses vara normalt mellan en biträdande jurist och en intagen. Häktet informerade Advokat I om detta i juli 2021.

I juli 2021 skickade Advokat I ett e-postmeddelande till häktet där samtliga substitutionsfullmakter för X återkallades och Advokat I framförde att advokatfirmas kontorsnummer skulle tas bort från häktets system och att kontakt endast skulle ske genom Advokat Is mobilnummer.

I augusti 2021 skickades en ny substitutionsfullmakt till häktet i vilken B återigen tilläts träda i Advokat Is ställe i förhållande till X. I augusti 2021 häktades X i Mål 5. Advokat I blev förordnad som offentlig försvarare för X även i Mål 5.

I september 2021 blev A förordnad som offentlig försvarare åt X i Mål 4. X har aldrig varit frihetsberövad för denna misstanke.

I september 2021 framgår av en daganteckning från häktet att häktet återigen kontaktat Advokat I gällande den stora tidsåtgången för telefonsamtal mellan X och B. Två dagar senare skickade Advokat I ett e-postmeddelande till häktet där samtliga substitutionsfullmakter för X återkallades.

Senare i september 2021 skickades återigen en substitutionsfullmakt till häktet gällande X och B. Fullmakten var denna gång undertecknad av A.

Av besökslistor från kriminalvården framgår att Advokat I, A och B växelvis besökt X på häktet under sommaren och hösten 2021:

- Advokat I besökte X vid fem tillfällen i juni 2021 [datum], vid tre tillfällen i juli 2021 [datum] och den x september 2021.
- B besökte X den x juli 2021, den x augusti 2021, vid två tillfällen i september 2021 [datum] och vid två tillfällen i oktober 2021 [datum].
- A besökte X den x juli 2021 och den x september 2021.

Av telefonlistor från kriminalvården under perioden den 1 september 2021 till den 31 oktober 2021 framgår att:

- X och A hade 56 telefonsamtal och att den totala samtalstiden översteg 29 timmar.
- X och B hade 120 samtal och att den totala samtalstiden översteg 232 timmar.

Slår man ut ovanstående telefontid på antalet dagar i september och oktober har X i genomsnitt haft kontakt med A eller B i över fyra timmar per dag.

Under perioden den 15 september 2021 till den 20 september 2021 då Bs substitutionsfullmakt var återkallad hade X och A 12 telefonsamtal och den totala samtalstiden uppgick till nästan 6 timmar.

Under perioden den 21 september 2021 till den 4 oktober 2021 då B bara substituerade A i Mål 4 hade:

- X och A 15 samtal och den totala samtalstiden översteg 8 timmar.
- X och B 21 samtal och den totala samtalstiden översteg 48 timmar.

Mot bakgrund av att Advokat I, A och B arbetade på samma byrå och med samma klient kan agerandet med substitutionsfullmakterna och de extremt omfattande telefonkontaktarna med X inte ses på annat sätt än att Advokat I och A låtit X diktera villkoren för kontaktarna med B.

Advokat II

I oktober 2021 begärde Advokat I sitt entledigande från uppdraget som offentlig försvarare i samtliga mål där han varit förordnad för X med motiveringen ”advokatetiska skäl”. I begäran skrev Advokat I att X önskade Advokat II som offentlig försvarare. I oktober 2021 förordnades Advokat II som offentlig försvarare åt X i såväl Mål 3 som Mål 5. I oktober 2021, två dagar innan Advokat II förordnades, bytte B anställning från Advokatfirman I AB till Advokat IIs byrå Advokatfirman II AB. I hovrätten i Mål 3 företrädde X av Advokat II som biträdde av B.

I december 2021 begärde Advokat II sitt entledigande i Mål 5 och anförde “samarbetsproblem” som skäl. I begäran skrev Advokat II att X önskade Advokat III som offentlig försvarare. Advokat II kvarstod som offentlig försvarare i Mål 3 i samband med att domen från hovrätten överklagades till Högsta domstolen. I februari 2022 meddelade HD ej prövningstillstånd i Mål 3.

Advokat III och Advokat IV

I december 2022 förordnades Advokat III som offentlig försvarare åt X i Mål 5 och så småningom även Advokat IV som medförsvarare. Till dags dato företräds X av Advokat III och Advokat IV i Mål 5 och av A i Mål 4.

Tidigare anmälningar till Disciplinnämnden

I februari 2022 anmäldes Advokat I och Advokat II till Disciplinnämnden. Advokat I hann uteslutas ur Advokatsamfundet innan Disciplinnämnden prövade anmälan.

I maj 2023 tilldelade disciplinnämnden Advokat II varning då han allvarligt brutit mot god advokatsed genom att låta B på egen hand ha kontakt med X trots att hon inte kunnat uppfylla de krav som ställs på oberoende och integritet på grund av de omfattande kontakter som förevarit mellan henne och X. Nämnden fann vidare att Advokat II, i sin egenskap som principal för B, brutit i sin övervakningsplikt över hennes arbete. Slutligen fann nämnden att Advokat II borde genomfört en mer grundlig och noggrann jävskontroll inför att han åtog sig uppdraget som X:s försvarare.

Kontakterna mellan A och X:s hustru

Under förundersökningen i Mål 5 uppstod tidigt misstankar om att X hade möjlighet att kommunicera med omvärlden trots att han suttit frihetsberövad med restriktioner. I chattar från telefontömningar framkom att personer ingående i den kriminella gruppering som X varit ledare för pratat i telefon med X under den tid han var häktad med restriktioner och vad som resulterade i ovan nämnd disciplinanmälan bekräftade dessa misstankar ytterligare.

Åtal i Mål 5 väcktes i oktober 2022. I november 2022 dök ett kvinnligt vittne upp som gav X alibi för brottet i Mål 5 (alibivittnet). Uppgifterna som alibivittnet lämnade tillsammans med uppgifter i alibivittnets telefon ledde till att en förundersökning om stämpling till grovt brott (Mål 6) inleddes mot alibivittnet och X:s hustru.

X:s hustru angav i samband med delgivning av brottsmisstanken att hon ville ha A som offentlig försvarare. A blev först förordnad av tingsrätten men avträdde på grund av jäv. Samma dag förordnades en annan advokat för X:s hustru.

Omständigheterna kring alibivittnet i Mål 5 angavs av tingsrätten som ett av skälen till att X alltjämt har restriktioner. Under utredningen i Mål 6 påträffas i X:s hustrus beslagtagna telefon ett stort antal textmeddelanden mellan X:s hustru och A under perioden december 2021 till november 2022.

Innehållet i dessa meddelanden visar bland annat att:

- A i januari 2022 arbetade med ett överklagande till Högsta domstolen gällande Mål 3. Advokat II var offentlig försvarare i Mål 3 och biträdades av B. A arbetade vid denna tidpunkt alltjämt på Advokatfirman I AB. Av textmeddelandena framgår att när X:s hustru ifrågasätter varför A arbetar med ett ärende som inte är hennes skriver A *"överklagandet kommer jag skriva med eller utan hans eller någons hjälp för den är fel"* att hon skriver överklagandet *"av juridiskt intresse snarare än sympati"* och att *"ingen vet att jag skriver den"*. Det framgår vidare att den som ska skicka in överklagandet är "[förnamn]", vilket får tolkas som Advokat II. Efter att Advokat II gett in överklagandet till Högsta domstolen i Mål 3 verkar A skicka en kopia till X:s hustru där målnumret i HD framgår.
- A och X:s hustru haft en mycket nära relation och träffas vid ett stort antal tillfällen och att X och A man känner varandra.
- A och X:s hustru skriver om den tidigare disciplinmälan mot Advokat I och Advokat II och nämner B.
- A i april 2022 gav X:s hustru, rådgivning gällande hur X:s hustru skulle agera för att få till stånd en beslagsförhandling avseende en mobil som tagits i beslag i Mål 5 från X:s hustru. En mobil som X enligt domen i Mål 5 har använt under vissa perioder. Vid beslagsförhandlingen som hölls i maj 2022 deltog vice chefsåklagaren och X:s hustru utan biträde. Efter förhandlingen skickade X:s hustru beslutet till A och A svarade *"vi överklagar"*.

As agerande i Mål 5

I mitten av juni 2023 kontakter en kriminalinspektör på [] en av utredarna i Mål 5. Kriminalinspektören uppger att han blivit kontaktad av A gällande att hennes klient X vill komma i kontakt med honom. Kriminalinspektören meddelade A att X får ansöka om det på sedvanligt sätt. Efter att vice chefsåklagaren godkänt telefonkontakt mellan X och kriminalinspektören har tre samtal och ett besök genomförts i augusti 2023.

Kriminalinspektören har i en tjänsteanteckning sammanfattat vad som inträffat vid dessa kontakter. I tjänsteanteckningen anges att kriminalinspektören upplyst X att om han nämner något om Mål 5 så kommer kriminalinspektören dokumentera detta för att informera åklagaren och berörda utredare. Av tjänsteanteckningen

framgår att syftet med att X ville träffa kriminalinspektören är huvudbevisningen i Mål 5 - uppkopplingar från krypterad chattjänst.

Det framstår som uppenbart att A därmed agerar i Mål 5 där hon inte är förordnad.

As förmedling av brev till B

Alla brev som X skickar till advokat är undantagna från restriktionsgranskningen. Trots detta blev vice chefsåklagaren i maj 2022 kontaktad av Kriminalvården via telefon gällande ett brev adresserat till A från X. Kriminalvården reagerade på att kuvertet som var av A4 format var väldigt tjockt och att det kändes som att kuvertet innehöll flera mindre brev. Kriminalvården ville säkerställa att A alltså var förordnad som advokat för X och att brevet därmed skulle anses som brev som ska undantas restriktionsgranskningen. Hon svarade Kriminalvården att A alltså var förordnad som X:s advokat i Mål 4 och att alla brev mellan X och A skulle vara undantagna restriktionsgranskning fram till att Mål 4 vinner laga kraft. I juli 2023 stoppades ett restriktionsbrev mellan X:s hustru och X. I brevet refererar X:s hustru till ett brev som X skrivit till X:s hustrus advokat. X:s hustru frågar X "*ska jag skicka den till henne via telefon*" och "*På Gud du är fett smart*".

I september 2023 blev vice chefsåklagaren uppringd av häktet och informerad om att ett brev kommit till X i ett kuvert från Advokatfirman II AB. Vice chefsåklagaren informerade häktet om att X inte har någon advokat förordnad från Advokatfirman II AB och att brevet skulle granskas som restriktionspost. När polisen läste brevet som skrivits på dator och undertecknats med "[initial]" framgick att brevet uppenbarligen skrivits av B. Brevet togs i beslag och kopierades varefter det släpptes fram till X.

I brevet:

- Hänvisar B till ett tillägsprotokoll i Mål 5 där delar av kontakterna mellan A och X återfinns och frågar X "Hur fan kan du inte ha sagt något om smsen?" och "du skriver böcker på 15 sidor och utelämnar något så viktigt".
- Refererar B till Mål 3 och skriver "Det här målet har redan tagit min karriär och min vänskap med A".

- Refererar B till A och skriver "Att A inte har berättat om de här smsen är fucked up. Att hon inte heller säger emot utan bara skyddar sitt fkn juridiska intresse är ännu värre. Jag har tagit det med henne och att det här troligtvis kommer förstöra vår vänskap för att hon inte håller min rygg när hon ska och att jag inte kan lita på henne längre" och "Är så arg och besviken på henne. Men jag antar att ni två har något gemensamt nu."
- Slutligen refererar B till ansökan till Advokatsamfundet och skriver "Det var helt onödigt för mig att söka till samfundet igen. Hur fan ska jag stå rakryggad mot samfundet om folk tror att det här är sant? Hur kan du ens fråga mig om min ansökan när du vet att såna sms ligger i protokollet."

I september 2023 skickar X ett svar till B.

I brevet skriver X "Ditt brev där du skrev om att du precis läst tilläggsprotokollet och massa andra onödiga saker granskades av polis och kv".

Vidare uppger X att han fick del av konversationen mellan A och X:s hustru "efter det sista brevet jag skickade till dig".

Enligt ett PM författat av den polis som granskat restriktionsposten har X inte skickat något brev till B som passerat restriktionsgranskningen.

Anmälarna menar att innehållet ovan gör det uppenbart att X lyckats förmedla information till B via brev, trots att inget brev till B har passerat restriktionsgranskningen, och att det är A som tillsett att B fått denna information från X.

Kontakter mellan A och X

Domen i Mål 4 meddelades av tingsrätten i februari 2022. Hovrätten fastställde domen på handlingarna i juni 2023.

Av domarna framgår att A

- fick ersättning för arbete med ett belopp om 8 652 kr gällande arbete

fram till och med förhandlingen i tingsrätten, vilket motsvarar cirka 6 timmar.

- fick ersättning för arbete med ett belopp om 5 535 kr gällande arbete fram till och med förhandlingen i hovrätten, vilket motsvarar cirka fyra timmars arbete.

Anmälarna begärde mot bakgrund av vad som framkommit i den här anmälan en sammanställning från häktet gällande antalet genomförda telefonsamtal mellan A och X under perioden januari-september 2023, dvs tiden för vilken A enligt domarna lagt ned totalt 10 timmars arbete.

Av sammanställning framgår att A och X genomfört 61 samtal under denna tid. Anmälarna har begärt att häktet kompletterar de genomförda telefonsamtalen med den tid som samtalen pågick och avser att komplettera anmälan med samtalstiden snarast möjligt.

Oaktat samtalstiden så framstår antalet telefonsamtal i förhållande till den tid som A enligt domarna lagt ned på arbete med Mål 4 som oförenliga och visar att A inte kunnat uppfylla de krav som ställs på oberoende och integritet på grund av de omfattande kontakter som förevarit mellan henne och X.

Advokatens yttrande

A, har genom advokat Advokat C, bestritt att hon brutit mot de advokatetiska reglerna och anfört bl.a. följande.

Av anmälan framgår att anmälarna kopplar hennes uppdrag till eventuella förordnanden av domstol i förhållande till diverse påståenden vad som omfattas av hennes uppdrag och vilka åtgärder som det påstås att hon har vidtagit. Detsamma gäller påståenden om beslut om substitutionsfullmakter som är fattade av domstol.

Hon vill förtydliga att en advokats uppdrag för en viss klient inte är beroende av offentliga förordnanden utan uppdrag kan accepteras och utföras trots att ett domstolsförordnande saknas. Ett klientförhållande uppstår i förhållande till den person som har gett advokaten ett uppdrag och de advokatetiska reglerna gäller alldeles

oavsett om ett förordnande från domstol finns. Ett uppdrag för en viss klient gäller således oavsett om det finns ett domstolsförordnande eller inte. I förevarande fall har hon haft ytterligare uppdrag för den i ärendet aktuella klienten X.

Det kan vidare konstateras att anmälarna har anfört sig till när olika domar har meddelats. Ur ett advokatetiskt perspektiv upphör inte uppdraget för klienten när dom meddelas utan först när domen vinner laga kraft. De relevanta datumen i ärendet är således följande enligt henne:

- (i) Mål 3 vann laga kraft i februari 2022;
- (ii) Mål 1 vann laga kraft i maj 2021; och
- (iii) Mål 2 vann laga kraft i november 2021.

Den f.d. advokaten Advokat I har fram till dess hon antogs som ledamot av Advokatsamfundet varit hennes principal. Hon antogs som ledamot i samfundet 2021 och har därefter varit anställd advokat vid Advokatfirman I AB fram till det att Advokat I uteslöts ur Advokatsamfundet.

Den i anmälan benämnda biträdande juristen B har tidigare varit hennes kollega. Hon har aldrig haft något principalansvar för B. De åtgärder som anmälarna anför beträffande B har disciplinnämnden tidigare tagit ställning till i ett annat ärende och anmälarnas påståenden beträffande hennes åtgärder i det aktuella ärendet kommer inte kommenteras vidare.

Hennes uppfattning generellt är att anmälarna ”blandar och ger” i påståendena om henne och B. Hon kommer att hänföra sig till hon har vidtagit för åtgärder inom ramen för sina uppdrag.

Såvitt avser Advokat II så har hon inte haft något samarbete med honom.

Uppdrag för X

Det är riktigt att hon i september 2021 förordnats som offentlig försvarare för X i det s.k. Mål 4. Hon har vidare biträtt Advokat I i det s.k. Mål 3 och Mål 5 under tiden han har varit förordnad som offentlig försvarare för X i dessa ärenden. Beslut om substitution har funnits.

X har vidare i september 2021 gett henne uppdrag att särskilt undersöka möjligheterna att få ersättning eller kompensation av staten avseende misstänkta överträdelser av artikel 6 och 8 EKMR. Detta uppdrag gällde särskilt Mål 3 och Mål 1.

Det aktuella uppdraget var av naturliga skäl komplicerat och omfattande mot bakgrund av ärendenas karaktär. Hon accepterade uppdraget och har under tiden målen pågått och därefter, arbetat med en omfattande rättsutredning i enlighet med det uppdraget.

Det kan således konstateras att hon har haft ytterligare uppdrag för X som inte omfattas av ett förordnande. I detta avseende kan hennes uppdrag jämföras med ett privat försvararuppdrag. Mot bakgrund av att hon redan var förordnad som offentlig försvarare för X samt tillåtits att substituera X:s förordnade advokat i andra mål och därför redan har rätt till enskilda samtal och möten med klienten saknades anledning för henne att anmäla till åklagarna att hon var ombud beträffande denna del. Det saknades alltså anledning för henne att uppmärksamma åklagarna på sitt uppdrag eftersom det inte fanns anledning för åklagarna att anmäla till rätten enligt 21 kap. 9 a § rättegångsbalken och få hennes lämplighet prövad i detta avseende mot bakgrund av att domstolar redan funnit henne lämplig som dels offentlig försvarare, dels substituerad försvarare för X.

Det har på grund av att X var häktad med restriktioner ålegat henne att följa de advokatetiska reglerna i detta avseende vilket hon också har gjort. Hon har inte vid något tillfälle vidarebefordrat någon information i strid med de restriktioner som gällde för X.

Särskilt om påståendet om mängden telefonsamtal under tiden den 1 september till den 31 oktober 2021

Såvitt hon kan erinra sig har hon vid aktuellt tillfälle haft flera häktade klienter på det aktuella häktet utöver X; både mål där hon själv varit förordnad offentlig försvarare, och där andra kollegor på byrån var förordnade offentliga försvarare och substitutionsfullmakt förelåg för henne. Denna uppgift kommer att kontrolleras för det fall ytterligare skriftväxling i ärendet är påkallat.

Det framgår vidare inte av den aktuella bilagan som anmälarna hänför sig till annat än det rör sig om telefonsamtal från häktet till henne. Det framgår inte av bilagan vilken klient som har sökt och talat med henne. Hon kan vidare inte heller två år senare erinra sig vilka samtal som kom från respektive klient eller om tidsuppgiften som påstås i anmälan stämmer med samtal med X. Slutsatsen av den bevisning som åklagarna har förevisat är att ett visst antal samtal med en viss längd har ringts från häktet till henne. Det går emellertid inte att dra slutsatsen att hon talat med X vid varje tillfälle.

Hon kan inte heller erinra sig att hon talat med X vid så många tillfällen som anmälarna gör gällande men utesluter inte det heller. I anmälan – såvitt den del som avser henne – framgår att hon skulle ha talat med X en daglig genomsnittlig tid om 28 (18) minuter under två månaders tid (detta för att ”ta bort tid för koppling etc. Enligt henne framstår det inte som så omfattande kontakter att man skall dra slutsatsen att hon inte upprätthållit det oberoende i förhållande till klienten som de advokatetiska reglerna föreskriver. Mot bakgrund dels av de uppdrag hon har haft för X, dels det faktum att X redan då varit häktad med restriktioner sedan början av september 2020, är det i sig inget anmärkningsvärt enligt henne. Det sker samtal dels av kurativa skäl, dels relaterade till ärendena och i synnerhet efter så pass lång häktningstid finns det skäl att ha längre kurativa samtal med sin klient. Det ligger i uppdraget att företräda en häktad klient. Hon menar att påståendet att hon inte skött sina advokatetiska plikter till följd av detta påstående är felaktigt; hon har tvärtom försökt att göra sitt arbete för en klient som under lång tid varit frihetsberövad med få möjligheter till kontakter med andra personer än sina advokater.

Vad gäller påståendet att hon skulle ha låtit X diktera villkoren för substitution för B är detta felaktigt. Det är riktigt att B substituerade henne under en tid och såvitt hon kan erinra sig handlade substitutionsfullmakten möjlighet att besöka klienten. Skälet härför var för att hon befann sig på semesterresa under den aktuella tiden. B har inte i förväg eller i efterhand meddelat henne om antalet samtal eller längd på samtal under den tid B substituerat henne när hon har befunnit sig på semester. Hon har vid aktuell tidpunkt litat på Bs omdöme.

Sammanfattningsvis är anmälarnas påståenden om brott mot etiska regler i detta avseende felaktiga och hon har inte brutit mot några advokatetiska regler.

Kontakten med Polis Y [kriminalinspektören] och påstående om agerande i Mål 5

Anmälarna har påstått att hon har agerat i Mål 5 trots att hon inte är förordnad. Vid tidpunkten är hon alltjämt förordnad som offentlig försvarare för X. Hon har således kontakt med sin klient. Klienten har vid aktuellt tillfälle bett henne att kontakta Polis Y för att klienten vill tala med honom. Av Polis Ys tjänsteanteckning framgår inte att hon har agerat i Mål 5 utan endast förmedlat att hennes klient vill tala med Polis Y. Hon har således följt sin klients instruktioner men inte i övrigt agerat i Mål 5. Det kan således konstateras att hon inte heller i detta avseende har brutit mot några advokatetiska regler.

Påståendet att hon förmedlat brev till B

Hon bestrider att hon har fått några brev att vidareförmedla från X till annan person. Hon har heller inte vidareförmedlat några brev. Anmälarna anför att kriminalvården ansåg att det kändes som om det fanns mindre kuvert i ett stort kuvert. Det kan dock konstateras att detta inte är något som har säkerställts av någon utan det handlar om en känsla; det handlar inte om fakta som är kontrollerad.

Vad anmälarna i övrigt anför synes snarare röra sig om Bs uttalanden och beteende. Det kan dock anföras beträffande henne [A] att B synes vara upprörd över att hon inte har berättat för B om information om SMS som tydligen har satts i ett tilläggsförundersökningsprotokoll och varit av relevans för målet. Detta tyder snarare på att hon har följt sina advokatetiska plikter och inte berättat om något som kan föras in till klienten på ett felaktigt sätt som synes ha relevans för målet.

Anmälarna anför vidare att ett brev adresserat i maj 2022 till henne i sin tur skulle leda till slutsatsen att ett brev som X mottar i juli 2023, ett år och två månader senare, är följden av att hon har vidareförmedlat brev eftersom det handlar om ett brev som X skall ha skickat till X:s hustrus advokat. Det låter enligt henne långsökt med hänsyn till den tidsutdräkt som skett.

Det finns således inte heller ett tidsmässigt samband mellan det anmälarna påstår skulle ha skett. Slutsatsen är felaktig och för att på nytt understryka – hon har inte vidareförmedlat några brev på uppdrag av X.

Enligt anmälarna har den polis som delegerats ansvar för granskning av brev inte uppmärksammat att något brev skickats av X till B. Enligt anmälarna leder deras bevisvärdering till att det är uppenbart att hon [A] har vidarebefordrat information eller brev. I likhet med vad som tidigare har anförts har hon inte vidarebefordrat något brev till B eller till någon annan. Hon delar inte åklagarens slutsats om att det skulle vara uppenbart att hon i strid med restriktioner skickar ut brev utan föregående granskning av åklagare.

En alternativ teori är inte svår att föreslå eller tro på. Det faktum att polisen inte fått det aktuella brevet för granskning innebär inte att brev av misstag kan ha skickats från häktet till B; detta inte minst mot bakgrund av att B tidigare substituerat andra advokater i ärendena mot X och således varit en naturlig kontaktpunkt för X. Det faktum att brevet inte kommit polisen tillhanda kan bero på bristande rutiner eller en enskild felaktighet/misstag av en individ inom Kriminalvården. X kan vidare – utan att det registrerats någonstans – förmått personal inom Kriminalvården att ta emot och skicka ett brev. Kriminalvårdens medarbetare är inte immuna mot det samhällsklimat som råder idag. Det vet såväl Advokat C som hon. Brevet till X:s hustrus advokat och till B kan således ha skickats vid helt andra tillfällen, med annan persons misstag eller hjälp och inte via henne. De slutsatser som anmälarna drar är felaktiga och bygger på att all myndighetspersonal vid varje givet tillfälle följer de regler som finns eller att misstag inte kan ske i en statlig myndighet.

Såvitt avser det tilläggsprotokoll som det refereras till i det brev som är undertecknat "[initial]" kan det konstateras efter kontroll att det aktuella tilläggsprotokollet blev offentligt i augusti 2023; dvs. före den tidpunkt det aktuella brevet mottogs av häktet. Informationen i tilläggsprotokollet kan således ha framförts till "[initial]" av annan person än henne. Det är också fallet eftersom hon inte har lämnat någon information till "[initial]".

Hon har inte heller i denna del brutit mot några advokatetiska plikter, och den slutsats

som anmälarna drar är felaktig enligt henne.

Påståendet om kontakter mellan henne och X under tiden januari till september 2023

I likhet med vad som ursprungligen anfördes har hon haft ytterligare uppdrag för X utöver att hon varit förordnad offentlig försvarare i Mål 4. Det andra uppdraget är omfattande. Anmälarna jämför tiden upptagen i kostnadsräkningen i Mål 4 med antalet samtal under nio månader. Det är en jämförelse som inte är relevant eftersom hon har haft annat uppdrag för X och haft anledning att tala med klienten vid upprepade tillfällen. Det kan konstateras att 61 samtal under nio månader i snitt är 6,7 samtal per månad om det nu är på sådant sätt att samtalen de facto kan visas vara mellan X och henne.

Hon har således inte heller i detta avseende brutit mot god advokatsed.

Påståenden om kontakter med X:s hustru

Hon var inte tidigare bekant med X:s hustru. Det kan konstateras att det finns sedvanliga kontakter mellan de båda under december 2021 till januari 2022 som rör t.ex. hemställan om olika ting via häktet. Det kan inledningsvis påpekas att det inte är ovanligt att närstående tar kontakt med advokaten som företräder deras närstående; detta inte minst när det rör sig om mycket långa häktningstider. Det faktum att man har kontakter eller träffar närstående till klienterna innebär inte att man per se bryter mot sina advokatetiska regler om oberoende.

Den första gången hon träffade X:s hustru var i januari 2022. Detta görs med anledning av hennes pågående uppdrag för X. Hon förstår att så som hon har skrivit i ett SMS om ett eventuellt överklagande kan uppfattas som att hon på eget bevåg skall skicka in ett överklagande men meddelandet har med hennes uppdrag att göra såvitt avser en dom som hon anser är felaktig och enligt vilken kompensation till X skall utgå på grund av vad hon bedömer vara överträdelser av EKMR.

Såvitt avser meddelandet från X:s hustru beträffande beslagsförhandling i april 2022 förstår hon att det i efterhand kan uppfattas som att hon åtar sig ett uppdrag för X:s

hustru. Hon reflekterade inte ens vid tidpunkten att det kunde uppfattas som att hon åtar sig ett uppdrag; det hon egentligen gör är endast att bekräfta att en redan färdigskriven text är tillräcklig för att inges till domstol. Hon reflekterar inte heller närmare över att hon använder sig av uttrycket ”vi överklagar”. Det bör dock poängteras att ur ett advokatetiskt perspektiv uppstår ingen risk eller beaktansvärd risk för intressekonflikt mellan X och dennes hustru eftersom båda är av uppfattningen att aktuell mobiltelefon bör hävas till X:s hustru. För det fall ett uppdrag har uppkommit mellan henne och X:s hustru med anledning av den aktuella texten har inget etiskt brott begåtts i detta hänseende enligt henne.

Anmälarna har inte visat att hon har brutit mot några advokatetiska plikter. Den information som har bilagts anmälan utvisar inte att hon i strid med advokatetiska regler ej varit oberoende i förhållande till klienten. Informationen visar inte heller att hon har brutit mot några advokatetiska regler avseende frihetsberövade klienter med restriktioner. Informationen visar inte heller att hon åtagit sig uppdrag trots att det funnits en intressekonflikt eller ens en beaktansvärd risk för sådan.

Kompletterande yttrande från advokaten

A har i yttrande vidare anfört bl.a. följande.

Anmälarna har anfört en rad omständigheter som de menar visar att hon skulle ha förmedlat brev utan föregående tillstånd från åklagare i det s.k. Mål 5. Hon har tagit fram beslut, dagboksanteckningar m.m. från tingsrätten, hovrätten och Kriminalvården.

Hon har varit i kontakt med Kriminalvården (häktet X och häktet Y) för att eftersöka information om det ”tjockare brevet” som enligt anmälarna skulle ha skickats från X till henne. Av X:s daganteckningar framkommer inte någonting angående aktuellt brev. Kriminalvården har inte några anteckningar av något ”tjockare brev” som föranlett några kontakter med åklagare i maj 2022. De enda häkten som X har befunnit sig på vid denna tidpunkt är häkte X och häkte Y. Anmälaren har inte närmare specificerat när i maj 2022 detta samtal har ägt rum varför ytterligare kontroller låter sig inte göras från hennes sida.

Åklagaren har efter huvudförhandling i tingsrätten i Mål 5 alltjämt haft tillstånd att meddela vissa restriktioner. Åklagarna har emellertid inte haft rätt att granska försändelser till och från X. Den 24 mars 2023 hävdades åklagarens tillstånd att meddela restriktioner beträffande försändelser av tingsrätten. Det innebär att de brev som X har skickat efter denna dag inte har genomgått – eller i vart fall har åklagaren inte haft tillstånd härtill – någon restriktionsgranskning innan de har skickats från X via Kriminalvården till annan person.

Anmälarna har angett att polis har granskat post mellan den 1 mars och 22 september 2023. Polisen, som har granskat restriktionspost, har inte sett ett utgående brev till B under den aktuella tiden. Det som borde framgå av anmälarnas bilaga 19 borde rätteligen omfatta tiden mellan den 1 mars och den 24 mars 2023 eftersom åklagaren därefter inte haft domstols tillstånd att granska försändelser. Bilaga 19 torde rätteligen vara daterad mellan den 1 mars till den 24 mars 2024, och då har inga utgående brev gått till B.

Det framgår också av Kriminalvårdens daganteckningar beträffande X att hans restriktioner beträffande försändelser hävdades av tingsrätten, vilket innebär att häktet har haft kännedom om att försändelser till och från X inte skall skickas till åklagare/polis för restriktionsgranskning från och med den 24 mars 2023. För det fall Kriminalvården har agerat korrekt, har inte heller brev skickade av X till annan person vidarebefordrats till åklagare/polis för restriktionsgranskning.

Hon blir därför något konfunderad över att anmälarna anger att de har granskat post till och från X efter den 24 mars 2023 som restriktionspost, trots att de inte har haft rätt härtill. Alldeles oavsett kan det konstateras att X:s post har behandlats som privat post och inte granskats av Kriminalvården efter den 24 mars 2023.

Det framgår vidare av en förfrågan som X har gjort till Kriminalvården att brev som han har skickat till Advokatfirman II AB inte har gått till åklagare/polis för granskning utan behandlats som ett privat brev. Det är därför helt i sin ordning och korrekt att Kriminalvården inte har skickat brev till åklagare/polis för granskning eftersom åklagarens rätt att granska brev har upphört. Det kan således konstateras att brev från X till andra personer inte har skickats till polis för granskning. Det innebär också att X

fritt har kunnat skriva brev direkt till B utan föregående granskning och utan att hon [A] har tagit del av några brev eller att hon har vidarebefordrat brev till B.

Anmälarna anger i denna del följande i anmälan:

Anmälarna menar att innehållet ovan gör det uppenbart att [X] lyckats förmedla information till [B] via brev, trots att inget brev till [B] har passerat restriktionsgranskningen, och att det är A som tillsett att [B] fått denna information från [X].

Mot bakgrund av ovan är anmälarnas slutsats att hon har brutit mot sina advokatetiska plikter genom att vidareförmedlat brev i strid med restriktioner, felaktig.

Det kan konstateras att X sedan den 24 mars 2023 inte har haft restriktioner avseende försändelser, att Kriminalvården har registrerat att han inte har restriktioner avseende försändelser och att brev skickade till Advokatfirman II AB har behandlats som privata brev eftersom X inte längre har haft restriktioner. Det kan således konstateras att X fritt har kunnat kommunicera med B och att den information som hon har erhållit således har kommit från annan person än henne [A].

Hon har inte förmedlat några brev från X till B.

Såvitt avser antalet samtal så framgår antal samtal, samtalsförsök och besvarade samtal mellan X och A under tiden den 7 juli 2022 till den 2 oktober 2023 av X:s daganteckningar. Det är alltså hennes uppfattning att antalet telefonsamtal under denna tid inte medför att hon har brutit mot sina advokatetiska plikter.

Personlig inställelse

Disciplinnämnden har den 15 februari 2024 haft muntlig förhandling i ärendet. Vid den muntliga förhandlingen har A närvarat, tillsammans med sin försvarare Advokat C. Samfundets talan utfördes av advokaten Advokat D, som också närvarade vid förhandlingen.

Vid den muntliga förhandlingen har samfundets representant för Advokatsamfundets räkning lyft fram främst anmärkningarna avseende restriktionsbrott, oberoende, principalansvar och jäv.

A har under den muntliga förhandlingen framfört i huvudsak följande.

Hennes inställning är att hon handlat i enlighet med god advokatsed och inte brutit mot några föreskrifter.

För att bedöma antalet telefonkontakter och oberoendet i förhållande till klienten så måste det göras klart att hon har haft uppdrag av tre olika karaktärer. Hon har dels haft ett offentligt förordande för X rörande Mål 4 vilket hon förordnades för i september 2021 och som avslutades när HD fattade beslut i december 2023. Uppdraget sträcker sig således över två år. Under viss tid som anmälan hänför sig till har hon även substituerat för den f.d. advokaten Advokat I när han var förordnad offentlig försvarare för X. Hon har också haft ett privat uppdrag för X avseende artikel 6 EKMR gällande rätten till rättvis rättegång samt bevisvärdering i mål som får följdverkningar för andra mål. Omfattningen av kontakterna hör således inte bara till det begränsade uppdraget avseende Mål 4.

När det gäller antalet telefonsamtal och längden av telefonsamtalen så framgår det inte av den samtalslista som bifogats anmälan vilken klient som har kontaktat A utan bara vilken avdelning på häktet som har ringt upp. Olika telefonnummer på samtalslistan går till olika avdelningar. A har substituerat för andra advokater och har haft kontakt med andra klienter som befunnit sig på häktet. Advokatbyrån hade då totalt fem klienter på samma häkte varav minst tre stycken befann sig på samma avdelning. Detta är under hösten 2021. Anmärkningarna avser dock även samtal under januari till september 2023. Under dessa månader rör det sig om knappt sju samtal per månad och detta är enligt henne ingen anmärkningsvärd siffra för en försvarare gällande samtal från klienter.

Hennes och Bs relation började som kollegor men sedan blev de även vänner. Bs kontakt med X kände hon inte till då förutom att hon nämnde vid något tillfälle när hon sökte inträde att hon fått en anmälan avseende kontakterna med X. Hon visste att B hjälpte till i ärenden och hade koll på ärendena då hon var substituerad redan innan A började sin anställning på byrån. Det var därför naturligt att både hon och Advokat I

kunde mycket om ärendet och hon tänkte inte så mycket på det. Men att det var så här mycket kontakter kände hon inte till då. Under 2021 jobbade de otroligt mycket på Advokatfirman I AB, och inte bara för den här klienten utan över huvud taget. Vid fakturering så har de avstämning inom respektive ärenden gällande vem som gjort vad. I de ärenden som B har arbetat har hon dock själv inte haft någon insyn i och med att de inte var hennes egna ärenden. Hon har enbart rapporterat den tid hon själv lagt ned i dessa ärenden.

Det har framförts att hon gjort sig skyldig till restriktionsbrott utan någon egentlig substans. Hon bestrider att något brev innehållandes flera brev, av det slag som anmälarna beskrivit, skulle ha skickats ut. Hon har försökt få fram uppgifter om att det skulle ha skickats ett sådant brev till henne men några sådana uppgifter har hon inte lyckats få fram från kriminalvårdens anteckningar. Hon har varken fått eller förmedlat ett sådant brev till någon annan person.

Anmärkningarna avseende restriktionsbrotten hänför sig till en tidsperiod i maj 2022 och sen är nästa tidsperiod juli 2023. Det är oerhört viktigt att framföra att Xs restriktioner beträffande just försändelser hävs 24 mars 2023. Detta innebär att under nästan tre månader så har klienten kunnat skicka ut brev fritt utan granskning och även ta emot brev fritt. Anmälan ger en felaktig bild att man skulle haft kontroll över utgående post från X ända fram till september. Det har man inte eftersom kriminalvården efter att restriktionerna hävts hanterat posten som privat post vilket framgår av kriminalvårdens anteckningar och inte minst av beslutet från tingsrätten. Att posten hanteras som privat post innebär enligt hennes mening att posten inte granskas

I anmälan nämns även ett brev som kontrollerats, fast man inte haft rätt till detta, vari det skrivs om information som har med sms att göra mellan A och Xs hustru. Informationen skulle då ha gått via advokaten. Men hon vill här poängtera att tilläggsprotokollet blev offentligt dagar innan brevet mottogs av häktet.

Avseende Mål 4 togs detta emot av sekreterare och stämdes av med A. Klienten önskade henne som försvarare och hon reflekterade inte då över att han redan var klient på byrån och hade en annan försvarare på byrån i ett annat mål. Hon hade då varit advokat i tre månader och tyckte att ärendet var på en nivå som hon skulle kunna hantera. Han var häktad i annat mål men detta var inte samma typ av mål.

Hon kände inte till det e-postmeddelande där Advokat I återkallat samtliga substitutionsfullmakter för B avseende hans uppdrag för X. Det var inget som diskuterades på byrån och hon fick ingen information av kriminalvård eller åklagare. Hon själv upprättade därefter substitutionsfullmakt den 20 september 2021 både för Advokat I och biträdande jurist B som hon la in i akten för det fall att det skulle behövas vidta åtgärder medan hon var på semester. Hon visste att B var substituerade i de grövre ärendena men utifall att hon skulle behöva vidta åtgärd i hennes ärende behövdes en specifik fullmakt för detta. De har som rutin på byrån att upprätta substitutionsfullmakt när de åker på semester för det fall att behov kan dyka upp och samma sak gjordes inför att hon åkte på semester. Men hon skickade inte in fullmakten och gav inte heller några instruktioner om att agera i hennes ärende. Hon blev först medveten om att denna fullmakt skickats in efter att B slutat vilket var i början av oktober 2021 då Advokat I fick information från kriminalvården. Samtalen som syns i samtalslistan från häktet och som ägt rum under denna period har således skett utan hennes vetskap. I och med att hon upprättar en sådan substitutionsfullmakt för B anser hon sig få ett visst ansvar för hennes arbete i och med att det är hon som har ansvaret för ärendet, men dock inte just ett principalansvar.

Hon kan inte minnas vem hon pratat med under den tidspost på listan som visar ett samtal som pågick i 272 minuter den 20 september 2021. Det kan vara X men också någon annan. Hon har inte enbart haft Mål 4-ärendet för X utan även ett EU-ärende där hon fått fullmakt att företräda honom. Inom detta ärende ska hon gå igenom bl.a. Mål 3 med honom. Den domen fick han, om hon inte minns fel, i början av september. Det kan alltså ha varit så att de pratat om det målet. Hon kan inte säga att hon aldrig pratat med honom i två timmar men fem timmar låter väldigt mycket.

X hade många stora ärenden pågående parallellt och fick domar i dessa allt eftersom. De olika brottmålen förutom Mål 4 tyckte hon var för tunga att hantera utifrån den korta period hon varit advokat. Men målen hängde samman på det sättet att när han dömts i ett mål har det använts som bevisning för att häkta honom i nästa mål. Det var för henne som ny advokat mycket intressant att undersöka processregler och hantering av stora ärenden av detta slag. Hon accepterade uppdraget att utreda artikel 6 EKMR som handlar om rätten till rättvis rättegång för att detta var intressant för henne. En talan om brott mot EKMR är inte särskilt vanligt men ett otroligt bra sätt att lära sig. Det har enligt henne skett fel i alla de mål som hon utrett. Klienten har berättat om

vissa specifika fel och hon har läst domarna och fastnat på vissa saker och sedan begärt ut offentliga handlingar när målen varit klara i domstol. Hon har därför haft mer kontakt vissa perioder och mindre kontakt andra perioder. Allt eftersom dom meddelats i målen har hon upprättat rättsutredningar successivt, eftersom en ansökan enligt EKMR måste ske fyra månader efter slutligt avgjort ärende vilket skulle bli svårt att hinna med annars. Någon ansökan har ännu inte ingetts eftersom alla domarna ännu ej vunnit laga kraft. Betalning för detta uppdrag kommer ske privat och detta kommer Xs familj att hjälpa till med.

Vad gäller förordnandet för Xs hustru i Mål 6 finns det en förklaring till hur detta gick till. De ringde från tingsrätten och förklarade att hon var en av alla begärda och förklarade vidare att det fanns en lista med advokater som önskades. De övriga advokaterna före henne i listan kunde inte ta målet enligt åklagaren då de var jäviga. Hon kontrollerade de två personnummer hon fick på misstänkta men fick ingen träff på någon av dem. Hon bekräftade för domstolshandläggaren att det såg bra ut och att hon kunde ta det men att hon ville stämna av med åklagaren först eftersom denna haft synpunkter. Hon kontaktade därför åklagaren som en extra åtgärd. Han uppgav då att det var ett komplicerat mål som rörde ett annat mål och när han nämnde X insåg hon att hon inte kunde ta ärendet. Han skulle då se till att hon ströks från listan. Hon utgår ifrån att den advokat som sedan förordnades måste ha varit den som stod efter henne i listan. Hon accepterade således aldrig uppdraget utan det handlar om ett handläggningsfel från tingsrätten.

Vad gäller de meddelanden som skickats mellan henne och Xs hustru som finns med i en bilaga i ärendet så är de första av dessa daterade i december 2021 men kontakt har förevarit dem emellan redan sommaren 2021. Hon har träffat henne tidigare men de kände inte varandra. Hon anser att det kan uppfattas i efterhand som att det uppstått en vänskapsrelation mellan dem utifrån hur hon uttryckt sig i meddelanden men ingen personlig relation har enligt henne uppstått dem emellan. Men de har också diskuterat känslor och skickat meddelanden av privat natur som inte hör till något uppdrag. Hon kan ha uttryckt sig på felaktiga sätt som kan ge fel intryck. Men med tanke på hur länge detta pågått så har kontakterna sett lite olika ut beroende på när i tiden kontakten förevarit. Hon har i vissa perioder uttryckt sig på ett visst sätt för att kunna få ett normalt bemötande och för att hon ska kunna känna att hon kan prata med henne.

Det hon skriver till Xs hustru i januari 2022 om att deras män känner varandra var ett dumt uttryckssätt så här i efterhand. Det var samtidigt som misstankarna om omfattande kontakt mellan B och X uppdagades. Det är inte sant att männen känner varandra utan det var för att få hans hustru att sluta skriva på det sätt som hon gjorde mot henne. Hustrun var arg och påstodde en massa allvarliga saker och A försökte då stänga konversationen genom att skriva ”tänk på hur du pratar”, ”våra män känner varandra”, ”klaga på mig hos samfundet”. Hon är också uppväxt i förort och på det sättet kanske man känner till henne, eller hört om henne och vet vem hon var gift med. Men hon kände inte till X innan han blev hennes klient.

Hon är medveten om att när en klient är häktad med restriktioner får endast uppenbart harmlösa meddelanden förmedlas mellan denne och utsidan och hon anser att de meddelanden hon skickat till Xs hustru är uppenbart harmlösa. Hon har t.ex. uppmanat hustrun att skicka frimärken. Hon har därför inte kontrollerat meddelandena med åklagaren.

I januari 2022 på kvällen skickar hon till Xs hustru det som kallas för överklagande men detta är inte ett överklagande av Mål 3. Det överklagandet har redan skickats in av Advokat II. Den här skriften har aldrig skickats till Högsta domstolen. Att hon kallar detta för överklagande tillsammans med målnummer är för hennes egen skull för att kunna hålla koll på vilket mål som är vilket och för att kunna förstå om hon förstått Mål 3 rätt. Eftersom målen är så stora kan hon inte sitta med hela förundersökningen. Hon gör klart allt eftersom för att inte behöva sitta med tre stora mål när det är dags att upprätta ansökan till europadomstolen. Hon har fått fullmakt att kontrollera bl.a. detta mål och har då upprättat skriften när domen kommit och hon kunnat se vad som koncentrerats i målen, vad som framförts från domstolens håll och från olika parter. Det är endast klienten som kommer läsa överklagandet för att kontrollera att hon uppfattat rätt. Hon har utrett de fel som förevarit i målen, t.ex. att huvudvittnet säger att personen som gjort det som X dömts för är svart men X är ju vit i huden. Anledningen till att hon kallar skriften för överklagande när det egentligen är en ansökan är för att det är de delar som hon har anmärkning på som framgår. Det är för att underlätta för sig själv. Hon har skickat detta till hustrun för att kunna förstå att hon uppfattat allt rätt. Klienten har också fått del av ”överklagandeskriften” och han har godkänt att även hustrun tar del av skriften.

Xs hustru skriver vid denna tidpunkt en massa saker till henne för att hon är arg, bl.a. om B, och delvis beror detta på att hon fått uppfattningen, utifrån hur den skrivelse som skickats från A döpts att det är hon som skrivit överklagandet till HD. Men den skrivelsen är enbart för det senare ärendet avseende EKMR. Hon tyckte inte då att hon behövde förklara så ingående för henne vilka uppdrag hon hade för X. Xs hustru påstår massa saker om henne som inte är sanna, bl.a. att hon och B brutit mot restriktioner. Men hon tror att om hon hade sagt emot henne så skulle det bara leda till att hon fortsatte att övertyga henne om att B och hon gjort fel. Hon ville inte att det skulle fortsätta och sa därför inte emot. Hon har inte sagt något annat än att hon inte begår några fel och hon uppmanade Xs hustru att vända sig till advokatsamfundet om hon hade några synpunkter på hennes agerande för att få det granskat.

När Xs hustru frågar henne om råd om hur hon ska skriva för att få till en beslagsförhandling av en Iphone, vilket sker inom ramen för Mål 5, uppstår enligt henne rent advokatetiskt ett uppdrag eftersom hon ger henne rådgivning. Telefonen har tagits i beslag inom ramen för misstankarna som riktats mot X men hon gör ett övervägande i detta läge och kommer då fram till att det inte skulle kunna uppkomma någon uppenbar intressekonflikt dem emellan i den här frågan. Hon kunde inte se att det fanns någon risk för att X skulle ha något intresse av att gå emot sin hustru vad avser beslaget av hennes telefon. När Xs hustru sedan skickar ett meddelande om att hon inte får tillbaka telefonen svarar A att ”vi överklagar” men hon uttrycker sig dock på fel sätt, det hon menar är bara att beslutet ska överklagas. Hon hjälper henne aldrig att överklaga men hon har därefter ett samtal med henne där hon förklarar att det vore bra om hon tar hjälp av någon annan ifall hon behöver ett ombud så att de inte skulle hamna i ett läge som blev konstigt senare.

I juni eller maj 2023 skickar X ut ett brev efter att han dömts i Mål 5 i april 2023 där han skriver att Polis Y är en korrupt polis och hon reagerar då på att detta är allvarligt utifrån Polis Y roll i de olika operationerna. Hon har också känt honom inom hans roll som polis sen lång tid tillbaka och vet att han är en väldigt respekterad polis. Så när klienten pratade med henne om att han var korrupt och ingen bra polis så uppmanade hon honom att ta kontakt med Polis Y istället för att prata med henne och i juni skickade klienten en hemställan till åklagaren om att han ville träffa Polis Y. Hon pratade med Polis Y i augusti om att en klient ville komma i kontakt med honom. Hon

ser inget fel i att hon förmedlade den här kontakten. Vad som sedan hände under kontakten mellan Polis Y och X kan hon inte styra över.

Hon gjorde inga överväganden avseende att meddela åklagaren om att hon även har ett privat uppdrag för X som är under utredning. Hon har ju redan ett annat förordnande och har ansetts lämplig och uppfylla kraven. Det hon utreder i det privata ärendet är offentliga handlingar och inget som skulle skickas in där och då utan först när alla domar vunnit laga kraft och X inte längre har några restriktioner.

De gånger som hon har träffat Xs hustru personligen har varit i samband med häktesbesök eller dylikt, d.v.s bara i angränsning till advokatuppdraget. Alla möten har varit arbetsrelaterade. De telefonsamtal mellan henne och X som finns registrerade har inte ägt rum under något av de datum då hon träffat hans hustru. De datum som hon antecknat att de har träffats är den [fyra datum 2022]. Dessa möten har inte skett på kontoret eftersom hon då varit väldigt mycket i domstol, vissa veckor varje dag. De har vid ett tillfälle, i januari 2022, träffats på ett café i ett köpcentrum för att gå igenom Mål 3 och den processen och vad hon upplevt som fel inom det ärendet. Eftersom alla handlingar hon utrett och tagit in varit offentliga handlingar har det känts ok att inte träffas på kontoret. Hon har träffat Xs hustru tidigare på kontoret men inte i detta sammanhang.

ii) D-2023/2334

Bakgrund

A har haft en klient som under en period från och med den 13 mars 2023 haft godkänt telefontillstånd till henne. Klienten har varit under Kriminalvårdens försorg.

Anmälan

Kriminalvården har i anmälan riktat anmärkningar mot A avseende medverkande till otillåten kommunikation alternativt underlåtenhet att meddela Kriminalvården om otillåten kommunikation, och därvid anfört bl.a. följande.

Under tidsperioden den 13 mars 2023 till den 19 april 2023, totalt 37 dagar, har *klient 1* haft godkänt telefontillstånd till A. *Klient 1* har försökt ringa A 92 gånger under denna period. A har svarat 37 gånger. Av de gånger A har svarat har 33 varit efter klockan 18.00.

Klient 1 varnas av Kriminalvården i mars 2023 efter ett utslag av nätdetektion i samtal med A. Nätdetektion innebär bland annat vidarekoppling av samtal eller uppkoppling i trepartssamtal. Fram till och med den 23 mars 2023 hade fyra tillfällena av nätdetektion registrerats.

I april 2023 registrerades på nytt en nätdetektion i samtal mellan *klient 1* och A vilket ledde till att Kriminalvården återkallade telefontillståndet.

Nätdetektion registreras när mottagaren av samtalet, i detta fall A, försöker använda telefonitjänster, såsom uppkoppling i trepartssamtal eller vidarekoppling, som Kriminalvården bedömer kan komma innebära en säkerhetsrisk.

Anledning till att *klient 1* haft ett vanligt telefonstillstånd till A, och inte genom advokattelefon, är att han av Kriminalvården inte bedömts ha någon pågående rättsprocess som gör att Kriminalvården ska stå för kostnaden av samtal till advokat.

Tio dagar efter beviljat telefonitillstånd till A har klienten varnats av Kriminalvården för s.k. manipulation. Telefonsamtal har kopplats vidare eller kopplats upp i trepart. Efter varningen sker manipulation ytterligare fyra gånger varefter tillståndet återkallas.

Vad som förevarit innebär att det enligt Kriminalvårdens bedömning finns anledning att anta att A endera kan anses ha medverkat till otillåten telefonhantering alternativt har hon underlåtit att meddela Kriminalvården om klientens otillåtna telefonhantering.

Advokatens yttrande

A har anfört bl.a. följande.

Klienten har haft ett godkänt telefontillstånd till henne via INTIK-systemet, vilket är ett

system där klienten själv kan ringa henne på det nummer som blivit godkänt. Enligt anmälan har tillståndet varat mellan 13 mars 2023 till och med 19 april 2023. Tio dagar efter godkänt tillstånd anges i anmälan att det vid fyra tillfällen registrerats nätdetektering som enligt Kriminalvården innebär bland annat vidarekoppling eller uppkoppling av trepartssamtal. Ännu en nätdetektering registrerades i april 2023 vilket ledde till att telefontillståndet återkallades.

Vad gäller nätdetektering har det framkommit att det finns flera andra orsaker till att sådan kan registreras. Användandet av telefonitjänster kan vara sådan orsak, exempelvis larm eller röstbrevlåda vilket hennes telefonnummer har aktiverat. Även automatiserade växelfunktioner som exempelvis porttelefon eller ”samtal väntar” kan leda till sådan registrering och bör i vanliga fall vara urkopplade för att minimera risken för registrering.

I förevarande fall har klienten ett godkänt tillstånd till henne via INTIK-systemet, vilket är ytterst ovanligt att klienter har till advokater men kan i vissa fall vara befogat när ett ärende avslutats. I förevarande fall är det inte ett tillstånd som anhörig eller vän varför hon inte bortkopplat varken den automatiserade växelfunktionen eller vidarebefordringen till röstbrevlådan.

I Kriminalvårdens handbok anges att de, om sådan registrering sker, bör underrätta klienten och den person tillståndet gäller för, att koppla ur eventuella extratjänster om dessa kan varit orsaken, vilket inte skett i förevarande fall till henne, se Handbok om elektronisk kommunikation (2014:3) s. 31 f. Vidare har även JO i bland annat dnr 3682–2016 ifrågasatt detta system mot bakgrund av att det är klarlagt att nätdetektering kan ske av helt andra orsaker än de som anges i anmälan vilket även Kriminalvårdens chefsjurist medgivit. I JO:s beslut har det anförts att nätdetekteringssystemet är bristande och får till följd att rättssäkerheten äventyras. Trots att JO fann att Kriminalvården bör se över sitt system och hitta en godtagbar lösning i frågan har så inte skett varför hon inte kan annat än att tillbakavisa uppgiften om att någon vidarekoppling eller trepartssamtal skett. Det kan ha varit likadant i detta fall att antingen växelfunktionen eller röstbrevlådan varit orsaken till att nätdetektering registrerats.

Hon har inte heller blivit informerad av Kriminalvården att någon nätdetektering registrerats, vilket är beklagligt.

Genmäle

Kriminalvården har i genmäle anfört bl.a. följande.

Kriminalvården brukar normalt inte ange vid vilka datum nätdetektioner inträffat men har i aktuell anmälan gjort så efter en bedömning om att eventuell kartläggning av systemets funktion och eventuella brister utifrån datum inte längre är möjligt. Övriga uppgifter om de inträffade nätdetektionerna bedöms alltjämt vara känsliga då Kriminalvården inte vill att anmälan eller detta svar till yttrande ska kunna användas för att kunna kartlägga vilka typer av nätdetektioner som är aktiva och vilka som eventuellt inte är det.

Det JO-beslut, dnr 3682–2016, som hänvisas till i As yttrande återger inte en korrekt bild av de tekniska förutsättningarna för Kriminalvårdens telefonisystem.

Kriminalvården har möjlighet att identifiera på vilket sätt nätdetektion har skett vid ett visst tillfälle men har med anledning av vad som bland annat framgår i Kammarrättens dom 3117-15, sidan 3 andra stycket, inte alltid möjlighet att offentliggöra sådana uppgifter eftersom de omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400 OSL) samt sekretess enligt 18 kap. 8 § 3 och 11 § OSL.

Nätdetektionen som system är inte bristfällig utan bygger på en digital detektionsmetod som förenklat beskrivet är binär i sin funktion. Det vill säga att systemet antingen detekterar en digital signal från en telefonväxel eller så gör den det inte. Det finns inte något utrymme för förvrängda signaler eller liknande då en sådan inte hade registrerats av systemet. Kortfattat går det att konstatera att systemet för nätdetektion har mycket hög tillförlitlighet och förekommer signalering enligt nätdetektion har den föregåtts av ett faktiskt handlande.

A anför även att hon inte informerats om att nätdetektion registrerats. I normalfallet, vilket detta bedömts vara, informeras klienten om att nätdetektion inträffat på ett visst telefonnummer. I detta fall informerades klienten i mars 2023 om att så skett och att det inte är tillåtet för mottagaren att koppla samtal vidare, använda sig av plustjänster eller på annat sätt medverka till att samtal sker med annan person än den tillståndet

avser. Vad som är känt är att det registrerats ytterligare två nätdetektioner efter att klienten varnats, nämligen samma dag men efter det klockslag som varningen erhöles och därefter sker ytterligare en nätdetektion i april 2023. Kriminalvården känner inte till om klienten informerat A om varningen i mars. Dock torde A vara väl medveten om att nätdetektion ägt rum då det, som framgått ovan, krävs en aktiv handling från henne själv som mottagare av samtalet.

I det stycke från Kriminalvårdens handbok om besök och elektronisk kommunikation (2014:3) A hänvisar till står följande att läsa: "Hänsyn behöver även tas till att det kan ta en viss tid innan den intagne hunnit informera sin anhörige och denne hunnit koppla ur eventuella extratjänster. Det bör i vart fall ha passerat en vecka från informationssamtalet till den nya detekteringen för att det ska finnas skäl att återkalla ett tillstånd".

Sammantaget har klienten under tidsperioden den 23 mars till och med den 19 april 2023 ringt upp och samtalat med A vid 37 tillfällen, varav fem samtal varit föremål för nätdetektion och avbrutits. Det sista tillfället ägde rum i april 2023. Kriminalvården konstaterar att den varning som klienten fått avseende nätdetektionen i mars 2023 inte avhållit A från att vidta ytterligare nätdetektion i april 2023. Kriminalvården bedömer att A med stor sannolikhet bidragit till otillåten kommunikation vilket allvarligt kan äventyra säkerheten i Kriminalvården.

Replik

A har i replik anfört bl.a. följande.

Hon har förståelse för att Kriminalvårdens system och säkerhetsåtgärder de behöver vidta. Hon är en del i att utveckla samma säkerhetsåtgärder med något annat perspektiv. I förevarande fall vet hon exempelvis inte ens vilken klient det är fråga om, vilket häkte eller anstalt detta skett hos. Hon har ingen avsikt att på något sätt arbeta emot den rättssäkerhet samtliga parter vill uppnå i systemet. Att nätdetektionen ska omfattas på det sätt Kriminalvården hävdar är lite långtgående. Det ska vara en självklarhet att ingen advokat på något sätt vidarekopplar otillåtna samtal. Hon har exempelvis kontorets telefonnummer kopplat till mobilnumret vilket inte är ovanligt.

Enligt Kriminalvården är det i normalfallet en intagen som informeras och i förevarande förelåg följande information (1) inte tillåtet att koppla samtal (2) använda extratjänster, eller (3) medverka till att samtal sker med annan än den person Kriminalvården godkänt vilket är hon.

Följande information är av ytterst vikt kopplat till säkerheten som råder inom Kriminalvården.

Många av hennes klienter med INTIK-tillstånd godkända talar bristande svenska. Att anta att sådan information förmedlas korrekt till henne för att vidta åtgärder så snart som möjligt borde rimligen kommit till henne direkt. Vidare har tillståndet återkallats vilket är den hårdaste åtgärden och som understryker vikten av hur allvarliga nätdetektioner är.

Det är beklagligt att Kriminalvården anser att hon ”torde vara väl medveten om att nätdetektion ägt rum då det, som framgått ovan, krävs en aktiv handling från henne själv som mottagare av samtalet.” Detta är inte ovanligt att en advokats mobiltelefon är kopplad till advokatkontoret. I och med att det inte följer mer information kan ingen annan förklaring lämnas än att det eventuellt skett en vidarekoppling till kontorets telefon.

Oaktat är det mycket allvarliga misstankar, vilket vore bättre att förmedla direkt till berörd advokat. Sådana uppgifter ska inte åläggas en klient att förmedla till advokaten då de ofta saknar kunskap i säkerhetsfrågor som omgärdar dessa tillstånd och betydelsen för vad nätdetektion eller ett återkallande av tillstånd senare kan innebära.

Hon håller med om att det är mycket viktigt att säkerheten inom Kriminalvården upprätthålls och inte på något sätt äventyras, särskilt och även av personer som arbetar inom, med eller emot Kriminalvården på olika sätt. Samtliga klienter hon har godkända telefontillstånd med avser arbete av olika slag. Det finns inga tillstånd som hon har privat och att någon vidarekoppling eller liknande skulle skett tillbakavisas självfallet helt.

Hon skulle aldrig bidra till att rättssäkerheten på något sätt urholkas. Återigen är det en ytterst beklaglig situation och hon hoppas att Kriminalvården framöver, för att undvika denna typ av händelser eller anmälningar, informerar berörd advokat om nätdetektion och situationen om det skulle uppstå. Detta för att advokaten å sin sida kan överväga om extratjänster ska urkopplas eller om tillståndet ska återkallas. Med det sagt har hon inget ytterligare att tillföra.

Personlig inställelse

Disciplinnämnden har den 15 februari 2024 haft muntlig förhandling i ärendet. Vid den muntliga förhandlingen har A närvarat, tillsammans med sin försvarare Advokat C. Samfundets talan utfördes av advokaten Advokat D, som också närvarade vid förhandlingen.

Vid den muntliga förhandlingen har samfundets representant för Advokatsamfundets räkning sammanfattningsvis framfört anmärkningar avseende medveten medverkan till vidarekoppling eller uppkoppling i trepartssamtal av samtal från klient på häktet.

A har vid den muntliga förhandlingen framfört i huvudsak följande.

A bestrider att det skett några medvetna vidarekopplingar eller uppkoppling i trepartssamtal. Hennes förklaring till nätdetektionen är att när ett nytt samtal inkommer under ett pågående samtal och hon väljer att inte svara på detta så vidarekopplas samtalet till kontorets växel. En sådan vidarekoppling sker även kvällstid. Det är dock tveksamt hur systemet fungerar och vad som ger upphov till nätdetektion. Detta beskrivs inte fullt ut i Kriminalvårdens anmälan.

Hon är inte säker vilken klient det rör sig om i detta fall. Hon har i vart fall tre klienter som har godkända INTIK-telefoner; ett kriminalvårdsärende, ett migrationsärende och ett europadomstolsärende. En av dessa ringer mer eller mindre varje dag och det bör därför kunna vara denna klient. Hon har dock aldrig pratat med någon av sina klienter varje kväll och hon har därför svårt att se att det som anges i anmälan stämmer. I anmälan uppges att hon svarat 33 gånger men att hon svarat behöver inte även betyda att hon samtalat med klienten vid alla dessa tillfällen.

Hon har aldrig tidigare fått höra från kriminalvården att något skulle vara fel och vidarekoppling till kontoret har hon haft hela tiden.

Nämndens bedömning och beslut

D-2023/1685

Anmärkningarna har avsett att A har begått restriktionsbrott genom att vidarebefordra utomståendes brev i advokatpost till klienten X och låtit andra tala med X i telefon, antagit ett uppdrag som offentlig försvarare för Xs hustru i ett brott mål [Mål 6] med koppling till ett mål där advokat på samma advokatbyrå redan företräder X, lämnat biträde till Xs hustru i ett beslagsmål med koppling till X, haft osedvanligt omfattande kontakter med X under tid denne varit föremål för restriktioner och med Xs hustru samt haft principalansvar för den biträdande juristen B under tid då hon haft mycket omfattande kontakter med X med stöd av substitutionsfullmakt från A.

A har tillbakavisat anmärkningarna och redogjort för sina överväganden samt sitt handlande i de olika delar som anmärkningarna berör.

De advokatetiska reglerna bygger på att en fri och självständig advokatkår är en viktig del av rättssamhället och en förutsättning för att enskildas fri- och rättigheter ska kunna hävdas. En advokat har därför en särskild ställning, men också ett särskilt ansvar. En advokats främsta plikt är att visa trohet och lojalitet mot klienten. Samtidigt ska advokaten som en oberoende rådgivare företräda och tillvarata klientens intressen inom ramen för gällande rätt och god advokatsed. Advokaten får inte låta sitt handlande påverkas av tanke på egna fördelar eller obehag eller av hänsyn till andra ovidkommande omständigheter. En advokat ska utöva sin verksamhet med integritet och på ett sätt som främjar det goda rättssamhället. En advokat ska uppträda sakligt och korrekt samt så att förtroendet för advokatkåren upprätthålls. En advokat ska handla på ett sätt som främjar hederlighet och redbarhet inom rättssamhället och får inte främja orätt. Advokaten får inte heller jämna vägen för annans brottsliga verksamhet eller främja en klients intressen på ett otillbörligt sätt.

En offentlig försvarare, i praktiken alltid en advokat, har getts en i det närmaste ovillkorlig rätt att sammanträffa med en anhållen eller häktad klient i enrum. Denna rätt – enrumsprivilegiet – gäller även när klienten belagts med restriktioner beträffande kontakter med omvärlden. Enrumsprivilegiet är av fundamental betydelse för frihetsberövade klienter, eftersom advokaten normalt är den ende som klienten får sammanträffa med som helhjärtat står på dennes sida. Med hänsyn till det sagda är det utomordentligt angeläget att advokater som offentliga försvarare, inte missbrukar enrumsprivilegiet genom att medverka till restriktionsbrott, eftersom detta skulle kunna leda till att det för frihetsberövade klienter så viktiga privilegiet sätts i fråga. Ett restriktionsbrott utgör därför ett mycket allvarligt åsidosättande av god advokatsed.

Av de advokatetiska reglerna följer även att en advokat inte får anta ett uppdrag om det föreligger en intressekonflikt eller beaktansvärd risk för sådan. En intressekonflikt föreligger bland annat om advokaten biträder en annan klient i en näraliggande sak och klienterna har motstridiga intressen eller om det annars föreligger någon omständighet som utgör hinder för advokaten att fullt ut tillvarata klientens intressen avseende uppdraget.

Nämnden behandlar nedan de olika anmärkningarna under olika rubriker.

Substitution och oberoende i förhållande till klienten X

Av utredningen i ärendet, däribland As egna uppgifter, har framkommit i huvudsak följande.

I december 2020 dömdes X för två grova brott (Mål 1). Domen fastställdes av hovrätten i mars 2021. I juli 2021 dömdes X för grovt brott (Mål 2). Domen fastställdes av hovrätten i oktober 2021. I september 2021 dömdes X för grovt brott (Mål 3). Domen fastställdes av hovrätten i december 2021 och Högsta domstolen meddelade inte prövningstillstånd. I februari 2022 dömdes X för brott (Mål 4). Domen fastställdes av hovrätten i juni 2023. Domen överklagades till Högsta domstolen som när anmälan i disciplinärendet inkom i september 2023 ännu inte hade prövat överklagandet. Högsta domstolen beslöt i december 2023 att inte meddela prövningstillstånd. I april 2023 dömdes X för bland annat brott och försök till brott (Mål 5). Huvudförhandling i målet pågick i hovrätten när anmälan inkom.

X företrädde i Mål 1 av dåvarande advokaten Advokat I verksam vid dåvarande Advokatfirman I AB. I Mål 2 företrädde X av Advokat I i tingsrätten och av Advokat II, Advokatfirman II AB, i hovrätten. I Mål 3 företrädde X av Advokat I. I Mål 5 företrädde X inledningsvis av Advokat I, därefter av Advokat II och slutligen av andra advokater. I Mål 2 och Mål 3 utfärdades flera substitutionsfullmakter för biträdande juristen B som inledningsvis var verksam på Advokatfirman I AB och sedermera på Advokatfirman II AB. I Mål 3 utfärdades även en substitutionsfullmakt för A.

A blev advokat i juni 2021 och var då anställd vid Advokatfirman I AB. När hon började på byrån var redan B anställd där.

A blev i september 2021 förordnad som offentlig försvarare åt X i Mål 4. X var aldrig frihetsberövad för denna misstanke. Den 20 september 2021 skickades till häktet en substitutionsfullmakt utfärdad av A för B att företräda X i målet. En tidigare substitutionsfullmakt för B utfärdad av Advokat I hade strax dessförinnan återkallats av denne.

Anmälarna har uppgett följande vad avser de kontakter som förevarit. Av telefonlistor från kriminalvården framgår att A under perioden 1 september 2021 till 31 oktober 2021 hade 56 telefonsamtal med X med en total samtalstid överstigande 29 timmar. Under perioden 15 september till 20 september 2021 då Bs substitutionsfullmakt var återkallad av Advokat I, hade A 12 telefonsamtal med X med en total samtalstid uppgående till nästan 6 timmar. Under perioden 21 september till 4 oktober 2021 då B, till följd av att A befann sig på semester, substituerade henne i Mål 4, hade A 15 samtal med X med en total samtalstid överstigande 8 timmar. Under samma tid hade B 21 samtal med X med en total samtalstid överstigande 48 timmar. En betydande del av dessa samtal ägde rum under kvällar utanför kontorstid.

Kontakterna med X från A och B har således enligt anmälan varit mycket omfattande. Under tiden som substitutionsfullmakten från A förelåg, förevar också enligt anmälan omfattande telefonkontakter mellan B och X. Härutöver framgår av besökslistor från kriminalvården att Advokat I, A och B under sommaren och hösten 2021 växelvis, de två senare med stöd av substitutionsfullmakter, i betydande omfattning besökt X på häktet.

A har tillbakavisat anmärkningarna. Hon har framhållit att det under aktuell tid var väldigt mycket att göra på Advokatfirman I AB där dåvarande Advokat I, A och B då var verksamma. Advokat I hade ett stort antal uppdrag som offentlig försvarare och substitutionsfullmakterna var nödvändiga för att hantera detta. A har vidare pekat på att antalet telefonkontakter och oberoendet i förhållande till klienten i hennes fall måste ses mot bakgrund att hon själv har haft tre olika uppdrag; ett offentligt förordande i Mål 4, ett privat uppdrag för X avseende artikel 6 EKMR gällande rätten till rättvis rättegång samt ett om bevisvärdering i mål som får följdverkningar för andra mål.

Vad avser antalet telefonsamtal och längden av telefonsamtalen så framgår det enligt A inte av den samtalslista som bifogats anmälan vilken klient som har kontaktat henne utan bara vilken avdelning på häktet som har ringt upp. Det kan alltså röra sig om flera klienter. Hon kan inte säga att hon aldrig pratat med X i två timmar, men fem timmar låter väldigt mycket. Vad avser uppgiften att A arbetat med ett överklagande i Mål 3 där Advokat II på Advokatfirman II AB var offentlig försvarare, men hon själv inte var förordnad eller hade substitutionsfullmakt, har A uppgett att hon i EMKR-uppdraget för varje mål ställt upp argumenten i form av ett överklagande av den aktuella domen därför att det var mest praktiskt. Överklagandet var dock aldrig avsett att ges in och det har inte heller skett. Det enda överklagande som getts in är Advokat IIs. A har inte haft något samarbete med Advokat II. I början av oktober 2021 bytte B byrå från Advokatfirman I AB till Advokatfirman II AB.

Nämnden gör följande bedömning.

Nämnden konstaterar inledningsvis att en offentlig försvarare i vissa situationer, med rättens tillstånd, kan låta sig substitueras vid en förhandling eller vid ett polisförhör. Av utredningen framgår dock att hela verksamheten vid dåvarande Advokatfirman I AB byggts på omfattande substitution till biträdande jurister och unga advokater även i de i ärendet aktuella målen som rör mycket allvarlig brottslighet.

Omfattningen av de kontakter som varit mellan klienten X och Advokat I, A och B framstår som synnerligen omfattande och vida överstigande vad som normalt kan ha följt av de aktuella uppdragen. Nämnden noterar att A inte närmare har utvecklat eller förtydligat sin invändning att samtalen kan ha avsett andra klienter än X. Även med

beaktande av att vissa av de anmälda telefonsamtalen kan ha avsett andra klienter än X som samtidigt varit intagna på samma häktesavdelning som denne, anser nämnden att det måste anses utrett att i vart fall den helt dominerande delen av samtalen har avsett X.

Utredningen visar att det inte har varit fråga om någon enstaka händelse, utan ett arbetssätt där det framstår som att det varit klienten som helt dikterat kontakterna. Av utredningen framgår att det även förevarit mycket omfattande kontakter mellan A och Xs hustru bland annat via textmeddelanden och sammanträffanden utanför advokatbyrån, t.ex. på ett köpcentrum, samt att dessa kontakter rört såväl personliga relationsfrågor som bland annat överklagandet i Mål 3 där X företräddes av Advokat II, men som A arbetade med trots att hon inte varit förordnad och trots att hon var verksam på en annan advokatbyrå. I ljuset av de omfattande textmeddelanden mellan Xs hustru och A som påträffades under utredningen i en förundersökning om stämpling till grovt brott mot bland andra Xs hustru (Mål 6), där A kraftigt framhåller betydelsen av sitt arbete med överklagandet, framstår invändningen att A inte alls arbetat med ett överklagande som märklig.

Sammantaget har de mycket omfattande kontakter som A själv enligt nämndens bedömning har haft med X och med Xs hustru fått till följd att A hamnat i ett sådant beroendeförhållande till både klienten X och Xs hustru att hon inte intagit den fria och oberoende ställning med integritet gentemot X som krävs för att hon skulle kunna fullgöra uppdraget som hans försvarare vare sig i Mål 4 eller vid de kontakter som skett i andra mål med stöd av substitutionsfullmakt. Härigenom har A allvarligt brutit mot god advokatsed.

Restriktionsbrott

Av utredningen i ärendet, däribland As egna uppgifter, har framkommit i huvudsak följande.

I maj 2022 kontaktade Kriminalvården åklagaren i anledning av ett brev adresserat till A från X. Kriminalvården hade reagerat på att kuvertet som var av A4 format var väldigt tjockt och att det kändes som att det innehöll flera mindre brev. Då A var

offentlig försvarare för X i Mål 4 granskades inte innehållet i kuvertet. I juli 2023 stoppades ett brev till X från Xs hustru. I brevet hänvisas till "brevet du skrev till min advokat ska jag skicka det till henne via telefon?" I september 2023 erhöll X ett kuvert från Advokatfirman II AB. Då X inte hade någon advokat förordnad från den advokatbyrån granskade Kriminalvården innehållet varvid enligt anmälan framgick att brevet skrivits av B. I brevet hänvisas bland annat till ett tilläggsprotokoll i Mål 5.

I ett svarsbrev från X, som Kriminalvården granskat, skriver X bland annat att han fick del av konversationen mellan A och Xs hustru "efter det sista brevet jag skickade till dig". Enligt ett PM författat av den polis som granskat restriktionsposten har X inte skickat något brev till B som passerat restriktionsgranskningen.

Under utredningen i Mål 6 påträffades textmeddelanden mellan Xs hustru och A, där Xs hustru hävdar att A under sådan tid som X var föremål för restriktioner skulle ha låtit andra tala med honom på telefon.

A har tillbakavisat anmärkningarna och i allt väsentligt uppgett följande. Anmärkningar avseende påstådda restriktionsbrott med koppling till brevet hänför sig till en tidpunkt i maj 2022 och sedan är nästa tidpunkt i juli 2023. Xs restriktioner beträffande försändelser hävdades den 24 mars 2023. Detta innebär att under nästan tre månader därefter innan brevet i juli 2023 så har X kunnat skicka och ta emot brev fritt utan granskning. Vad avser brevet den 1 september 2023 kan noteras att det förundersökningsprotokoll som nämns däri blev offentligt i augusti 2023. Vad avser textmeddelandena om att hon skulle ha låtit andra tala med X på telefon, har A tillbakavisat att så skulle ha skett och förklarat att de osanna uttalandena berott på att Xs hustru varit arg på B och A.

Nämnden gör följande bedömning.

De omständigheter som anmälarna pekat på får anses graverande. Vid en samlad bedömning finner dock nämnden att det utifrån den utredning som föreligger, det i denna del inte kan anses visat att A medverkat till restriktionsbrott vad avser det öppnade kuvertet eller telefonsamtal.

Antagande av uppdrag trots att intressekonflikt föreligger

Mål 6

Av utredningen i ärendet, däribland As egna uppgifter, har framkommit i huvudsak följande.

Efter det att åtal väckts i Mål 5 uppenbarade sig ett vittne som gav X alibi för brottet. Det ledde till att en förundersökning om stämpling till grovt brott inleddes mot vittnet och Xs hustru (Mål 6). I samband med delgivning av misstanken i slutet av november 2022 begärde Xs hustru att A skulle förordnas som offentlig försvarare för henne. Vid kontakt med tingsrätten accepterade A uppdraget, men frånträdde sedan på grund av intressekonflikt efter kontakt med åklagaren.

A har tillbakavisat anmärkningen och menar att hon aldrig antog uppdraget utan att det handlar om ett handlägningsfel från tingsrätten. Innan hon tog uppdraget ville hon stämma av med åklagaren först. Först då förstod hon att det rörde sig om Xs hustru och frånträdde.

Nämnden gör följande bedömning.

Det omfattande utbyte av textmeddelanden mellan A och Xs hustru som fogats till anmälan äger rum under tiden 24 december 2021 till 27 november 2022. A var således när frågan uppkom i slutet av november mycket väl bekant med Xs hustru. Allt talar för att även misstanken om brottet i Mål 6 var väl känd för A mot bakgrund av de mycket omfattande kontakter som förevar. Det måste i den situation som rådde i november 2022 stått fullkomligt klart att A till följd av intressekonflikt inte kunde anta ett uppdrag som offentlig försvarare för Xs hustru. Genom att mot denna bakgrund ändå göra det har A allvarligt brutit mot god advokatsed. Det förhållandet att A sedan efter kontakt med åklagaren frånträdde ändrar inte denna bedömning.

Beslag av telefon

Av anmälan framgår vidare att A under april 2022 lämnat rådgivning till Xs hustru om hävning av ett beslag av hennes telefon som skett i Mål 5.

A har tillbakavisat anmärkningen. A har i denna del vidgått att när Xs hustru frågar henne om råd om hur hon ska skriva för att få till en beslagsförhandling så uppstår det

”rent advokatetiskt” ett uppdrag. Telefonen har tagits i beslag inom ramen för misstankarna som riktas mot X, men efter övervägande kom A fram till att det inte skulle kunna uppkomma någon uppenbar intressekonflikt dem emellan i frågan. Hon kunde inte se att det fanns någon risk för att X skulle ha något intresse av att gå emot sin hustru vad avser beslaget av hennes telefon.

Nämnden gör följande bedömning.

En advokat får inte anta ett uppdrag om det föreligger en intressekonflikt eller beaktansvärd risk för sådan. Intressekonflikt föreligger bland annat om advokaten biträder en annan klient i en näraliggande sak och klienterna har motstridiga intressen liksom om det föreligger någon annan omständighet som utgör hinder för advokaten att fullt ut tillvarata klientens intressen avseende uppdraget. Till följd av sitt uppdrag som offentlig försvarare för X i Mål 4, de omfattande kontakter med X som A dessutom haft med stöd av substitutionsfullmakter från Advokat I samt att X i andra mål rörande grov brottslighet företräts av Advokat I verksam på samma advokatbyrå som A, har hon inte kunnat anta uppdrag för Xs hustru. Genom att ändå göra det har hon brutit mot god advokatsed.

Principalansvar

Av utredningen i ärendet, däribland As egna uppgifter, har framkommit i huvudsak följande.

Av utredningen framgår att A i sin egenskap av advokat och offentlig försvarare under sin semesterfrånvaro lämnat en fullmakt till biträdande juristen B utan närmare instruktioner eller övervakning samt att B utnyttjat fullmakten som stöd för fortsatta omfattande kontakter med X.

A har tillbakavisat anmärkningen. Hon har i denna del framfört att hon upprättade en substitutionsfullmakt den 20 september 2021 för både Advokat I och B som hon lade in i akten för det fall att det skulle behöva vidtas några åtgärder medan hon var på semester. Hon visste att B var substituerade i andra mål för X, men utifall att hon skulle behöva vidta åtgärd i Mål 4 behövdes en specifik fullmakt för detta. Hon skickade inte in fullmakten och gav inte heller några instruktioner till någon att agera i hennes ärende. Hon blev medveten om att denna fullmakt skickats in först efter det att B slutat

på byrån i början av oktober 2021. Samtalen under denna period mellan X och B som syns i samtalslistan från häktet skedde utan hennes vetskap. Även om hon anser sig få ett visst ansvar för Bs arbete som sker med stöd av fullmakten, ser hon det inte som ett principalansvar.

Nämnden gör följande bedömning.

Att under ledighet ställa ut substitutionsfullmakt till annan advokat eller biträdande jurist, för det fall behörighet föreligger, möter självfallet inget hinder. Sak samma att ställa ut substitutionsfullmakt in blanco för nämnda personkrets för att för klientens bästa kunna lösa en hastigt uppkommen situation då förordnade rättsliga biträde inte har möjlighet att själv hantera detsamma.

En advokat ansvarar emellertid när en biträdande jurist agerar i advokatens ärende och har då en plikt att övervaka den biträdande juristens arbete. I ärendet är dessutom klarlagt att Advokat I återkallat sin fullmakt för B, något som A måste ha varit medveten om givet såväl den kollegiala som vänskapsrelation som rådde mellan henne och B. Genom att lämna en substitutionsfullmakt till B och på så sätt möjliggöra för henne att på egen hand utan övervakning och direktiv, i den rådande situationen ha kontakt med X har A i sin egenskap av principal för B i Mål 4 brutit i sin övervakningsplikt över hennes arbete. Hon har därigenom brutit mot god advokatsed.

D-2023/2334

Anmärkningen har avsett medverkande till otillåten kommunikation alternativt underlåtenhet att meddela Kriminalvården om otillåten kommunikation vid telefonsamtal under sådan tid som Klient 1 haft godkänt telefontillstånd med A. A har tillbakavisat anmärkningarna och redogjort för sina överväganden samt sitt handlande i de delar som anmärkningen berör.

Av utredningen i ärendet har framkommit bland annat följande.

Under tidsperioden den 13 mars 2023 till den 19 april 2023, totalt 37 dagar, har klient 1 haft godkänt telefontillstånd till A. Klient 1 har försökt ringa A 92 gånger under denna period. A har svarat 37 gånger. Av de gånger A har svarat har 33 varit efter klockan

18.00. I mars 2023 då fyra tillfällen av nätdetektion registrerats i samtal med A varnas *Klient 1* av Kriminalvården. Efter det att ytterligare en nätdetektion registrerats i samtal mellan *klient 1* och A i april 2023 återkallade Kriminalvården telefontillståndet.

Kriminalvården har uppgett att de har möjlighet att identifiera på vilket sätt nätdetektion har skett vid ett visst tillfälle, men att de inte alltid har möjlighet att offentliggöra sådana uppgifter eftersom de omfattas av sekretess enligt 15 kap. 2 § samt 18 kap. 8 § 3 och 11 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400 OSL).

Kriminalvården har vidare uppgett att systemet för nätdetektion har mycket hög tillförlitlighet och förekommer signalering enligt nätdetektion, så har den föregåtts av ett faktiskt handlande. För att nätdetektion ska ske i de aktuella fallen har krävts en aktiv handling av A. Vid nätdetektion avbryts samtalet.

A har tillbakavisat anmärkningen och anført i huvudsak följande. Av ett JO ärende och i Kriminalvårdens egen handbok om elektronisk kommunikation framgår att det finns flera andra orsaker än vidarekoppling eller uppkoppling av trepartssamtal till att nätdetektion kan registreras. Användandet av olika telefonitjänster som exempelvis larm kan vara en sådan liksom röstbrevlåda, automatiserade växelfunktioner som porttelefon eller ”samtal väntar”. I Kriminalvårdens handbok anges att klienten och den person tillståndet gäller för därför bör underrättas om att koppla ur eventuella extratjänster. Hon har inte fått någon sådan underrättelse eller besked om att nätdetektion registrerats. Det är inte ovanligt att en advokats mobiltelefon är kopplad till advokatkontoret. I och med att det inte finns mer information kan ingen annan förklaring lämnas än att det eventuellt skett en vidarekoppling till kontorets telefon. Hon känner dock inte till att någon vidarekoppling har skett och hon har inte medverkat till en sådan. Det har aldrig hänt att ett samtal har brutits.

Nämnden gör följande bedömning.

Av de uppgifter som Kriminalvården lämnat framgår att systemet för nätdetektion har mycket hög tillförlitlighet och att det krävs en aktiv handling från mottagaren av ett samtal, i detta fall A, för att en nätdetektion ska uppstå. Nämnden anser att det för A uppstått en situation som uppenbarligen kräver en förklaring. A har pekat på olika alternativa tänkbara orsaker till nätdetektion utan att kunna koppla någon av dessa till något av de fyra specifika fall som anmälan omfattar. Utifrån detta kan vad A framfört

om andra tänkbara orsaker för nätetekteringen än vidarekoppling eller uppkoppling av trepartssamtal inte anses ha vederlagt Kriminalvårdens uppgift att nätetektion till följd av manipulation hos mottagaren A har förekommit vid fyra tillfällen. Genom att medverka till detta har A allvarligt brutit mot god advokatsed.

Nämnden har således sammantaget funnit att A brutit genom att ha åsidosatt sitt eget oberoende mot såväl klienten X som dennes hustru, ha antagit två uppdrag för klienten Xs hustru trots att intressekonflikt förelegat samt genom att inte övervaka biträdande juristen B när hon agerat med stöd av en substitutionsfullmakt och därigenom bidragit till att även hon åsidosatt sitt oberoende i förhållande till klienten X. Vad avser två av dessa anmärkningar har nämnden bedömt brottet mot god advokatsed som allvarligt. Nämnden har vidare funnit att A allvarligt brutit mot god advokatsed genom att medverka till vidarekoppling eller uppkoppling av trepartssamtal. Det bör anses som försvårande att A, som varit advokat i mindre än tre år, så snart efter att hon inlett sin advokatverksamhet redan gjort sig skyldig till allvarliga brott mot god advokatsed.

Frågan är då om omständigheterna sammantagna kan bedömas som synnerligen försvårande, vilket är förutsättningen för att de brott mot god advokatsed som A gjort sig skyldig till ska kunna leda till uteslutning ur samfundet.

Vid den bedömningen bör vägas in de helt grundläggande skyldigheter som åvilar den som vill vara advokat. En fri, självständig och oberoende advokatkår är en viktig del av rättssamhället och en förutsättning för att enskildas fri- och rättigheter ska kunna tillvaratas. En advokat har därför en särskild ställning och ett särskilt ansvar. Det innebär bl.a. att den som vill vara advokat måste utöva sin verksamhet på ett sätt som främjar det goda rättssamhället och inte minst så att förtroendet för advokatkåren upprätthålls. Viktiga hörnpelare i detta är oberoende och integritet. En advokat som i sin verksamhet inte lever upp till sitt särskilda ansvar i dessa hänseenden riskerar i själva verket att äventyra den fria, självständiga och oberoende advokatkåren. Vad som framkommit vid nämndens prövning visar tydligt att A genom att bedriva sin advokatverksamhet på sätt som framkommit inte har levt upp till sitt nu berörda särskilda ansvar; särskilt vad gäller hennes oberoende. Härtill bör även beaktas den

allvarliga brottslighet som X, under den period han varit hennes klient, sammantaget misstänkts för och sedermera även dömts för.

Vid en samlad bedömning finner nämnden att omständigheterna är synnerligen försvårande. Nämnden beslutar därför att A ska uteslutas ur Advokatsamfundet enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken.

Nämnden förordnar att beslutet genast ska verkställas.

Nämnden beslutar vidare att A ska betala tillbaka kostnaden för sitt försvar till Advokatsamfundet med 75 261 kr, inklusive moms.

A får överklaga beslutet om uteslutning hos Högsta domstolen. Vill A överklaga disciplinnämndens beslut, ska hon inom fyra veckor från den dag hon erhöll del av beslutet inkomma med överklagande till Advokatsamfundet.